

سرگستگی در هندسه فضا و کنایه‌ها؛ دشواری مشهود در روابط فضایی، درک

نشانه‌های اجتماعی و مفاهیم دیداری

روایت کوتاه:

کیان هشت سال دارد و دایره لغات او بسیار گسترده است. او با ادبیاتی رسمی و شبیه بزرگسالان صحبت می‌کند و در خواندن متن‌های کلامی هیچ مشکلی ندارد؛ اما در موقعیت‌های دیداری و عملی روزمره به شدت دست‌پاچه و سرگردان به نظر می‌رسد. در حیاط مدرسه، مسیر کلاس، کتابخانه و آب‌خوری را مدام گم می‌کند. هنگام لباس پوشیدن، پیراهن خود را وارونه به تن می‌کند یا لنگه به لنگه کفش می‌پوشد. بستن بند کفش و کار با زیپ کیف برایش معمایی حل‌نشده است. در کلاس درس، وقتی آموزگار نموداری روی تخته می‌کشد یا از دانش‌آموزان می‌خواهد پازل هندسی را کامل کنند، کیان کاملاً قفل می‌شود و نمی‌تواند موقعیت بالا، پایین، چپ یا راست اشکال را تشخیص دهد. از آن دشوارتر، چالش او در روابط با هم‌کلاسی‌هاست؛ کیان زبان بدن، اخم، لب‌خند، لحن طعنه‌آمیز یا نگاه‌های کلافه دیگران را درک نمی‌کند و وقتی هم‌کلاسی‌اش با شوخی به او می‌گوید چقدر زود رسیدی در حالی که دیر آمده است، کیان متوجه شوخی نمی‌شود و ماجرا را به دعوا و دلخوری می‌کشاند. به همین دلیل، بچه‌ها کم‌کم از بازی با او دوری می‌کنند و کیان در گوشه حیاط تنها می‌ماند.

تعبیر رایج و برخورد نادرست:

اطرافیان با دیدن توانایی کلامی بالای کودک، او را پرحرف، مغرور، بی‌دست‌پا، گیج، بی‌توجه به محیط یا بی‌ادب خطاب می‌کنند. رفتارهایی مانند سرزنش کردن او به خاطر ناتوانی در کارهای ساده روزمره مثل جمع کردن وسایل، تمسخر ناشی‌گری‌های حرکتی و فضایی او، رها کردن کودک در جمع بدون حمایت اجتماعی، و این باور که چون خوب حرف می‌زند پس عمداً این کارها را می‌کند، ضربه سنگینی به روحیه کودک می‌زند و انزوای او را عمیق‌تر می‌کند.

نگاه علمی و روان‌شناختی:

این شرایط به ضعف هوش عمومی ارتباطی ندارد، بلکه به نقص در پردازش اطلاعات غیرکلامی در نیمکره راست مغز برمی‌گردد. در حالی که توانایی‌های زبانی کودک سالم و حتی قوی است، مغز او در تجزیه و تحلیل اطلاعات دیداری فضایی، ادراک عمق و فاصله، یکپارچگی حرکتی ظریف و درشت، و خواندن نشانه‌های غیرکلامی چهره و بدن دیگران با مانع جدی روبه‌رو است. جهان برای این کودکان مجموعه‌ای از نشانه‌های تصویری و اجتماعی مبهم است که بدون توضیح کلامی صریح، معنا پیدا نمی‌کند.

زمان مراجعه برای مشورت تخصصی:

اگر کودک هشت‌ساله شما با وجود هوش کلامی عالی، در مسیریابی محیط‌های ساده، درک نقشه و نمودار، تشخیص جهت‌ها، هماهنگی‌های بدنی و تعادلی دچار ضعف مشهود است و در تعاملات روزمره متوجه کنایه‌ها، حالات چهره و قراردادهای نانوشته اجتماعی همسالان نمی‌شود و به سمت تنهایی و پرخاشگری پیش رفته است، نیاز فوری به بررسی دقیق بالینی دارد.

راهنمای عمل والدین:

کمک اولیه خانگی:

همه راهنمایی‌ها را به زبان کلامی روشن و مرحله به مرحله تبدیل کنید و هرگز به اشاره دست یا نشان دادن با چشم بسنده نکنید.

برای موقعیت‌های اجتماعی، در خانه گفت‌وگوها را نمایش‌بازی کنید و معنای لحن‌های مختلف صدا و حالت‌های چهره مثل خوشحالی، دلخوری یا شوخی را صریح برای او توضیح دهید.

روی وسایل، جاکفشی، کت‌ها و پوشه‌ها از برچسب‌های کلامی مشخص استفاده کنید تا نیازی به جهت‌یابی دشوار دیداری نداشته باشد.

از ورزش‌های هماهنگ‌کننده تعادلی مثل شنا و بازی‌های حسی حرکتی آرام برای بهبود درک بدنی در فضا استفاده کنید.

کارهای عملی مانند چیدن میز یا بستن بند کفش را به مراحل بسیار کوچک تقسیم کرده و هر بار فقط یک بخش را با صبوری تمرین دهید.

متخصص مربوطه:

کاردرمانگر شناختی و یکپارچگی حسی، روان‌شناس کودک متخصص در ارزیابی‌های جامع عصبی روان‌شناختی، و روان‌پزشک کودک برای سنجش دقیق الگوهای یادگیری و عملکردهای اجرایی.

اطلاعات ارائه‌شده در این متن صرفاً با هدف آگاهی‌بخشی و آموزش اولیه تنظیم گردیده است و جایگزین ارزیابی، تشخیص، مشاوره یا مداخلات

درمانی متخصصان سلامت روان و توان بخشی محسوب نمی‌شود. در صورت وجود دغدغه درباره روند رشد و آموزش فرزندان، همواره با متخصصان ذیصلاح مشورت فرمایید.

محتوایی که مطالعه فرمودید یک بخش از محتوای ۲۵ بخشی است
برای دانلود نسخه کامل محتوای لطفا به وبسایت دانشیار
www.fd49.ir مراجعه فرمایید.

با توجه به اهمیت آموزش مهارت‌های زندگی برای کودکان و نوجوانان و نقش بدون تردید آن در
ساختن جامعه سعادتمند و بالندگی فرزندان این سرزمین، لطفا این محتوا را در گروه‌ها، با
عزیزانتان و سایر هموطنان به اشتراک بگذارید

